

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1961-1962.

30 OCTOBRE 1962.

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le chapitre Ier du Titre VIII
du Livre Ier du Code Civil.**

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 22 mars 1940 portant réforme de l'adoption a connu une singulière fortune : l'institution qu'elle a renouvelée s'est avérée très vivante et cette institution est devenue la base de nombreuses familles au sein desquelles des milliers d'enfants abandonnés ont trouvé une existence heureuse. La loi de 1940 marque ainsi un tournant décisif dans la protection de l'enfance; il faut en savoir gré aux promoteurs de cette réforme. Mais, au cours des vingt années qui se sont écoulées depuis, l'expérience a révélé également certaines lacunes importantes dans la loi actuelle. Les dispositions légales en vigueur sont, tout d'abord, inadéquates en ce qui concerne les conditions à remplir par les adoptants. Les effets de l'adoption sont incomplets, puisque l'enfant adoptif n'y trouve pas un statut satisfaisant, ni la famille adoptive une sécurité suffisante. Enfin, les formalités de l'adoption n'assurent pas la discréction indispensable dans une matière aussi délicate.

Il paraît donc urgent aujourd'hui de revoir une nouvelle fois la législation. Les modèles pour une telle révision ne manquent pas, étant donné qu'un mouvement législatif important s'est poursuivi en ce domaine, depuis la réforme belge de 1940, dans un grand nombre de pays et, plus particulièrement, en France où le législateur a créé une institution très parfaite sous la forme de la « légitimation adoptive ». Le succès incontestable rencontré par cette institution démontre bien que le législateur français est venu à la rencontre d'un besoin réel; aussi est-ce de ce modèle surtout que les auteurs du présent projet se sont inspirés, en dehors de l'expérience directe des problèmes tels qu'ils se posent en Belgique. (Pour l'état du droit de l'adoption dans les divers pays du monde, voir : « L'adoption dans les législations modernes », 2e éd., par Marc Ancel, Sirey, Paris, 1958. Innovations législatives intervenues depuis cette date : Espagne, loi du 24 avril 1958; France, ordon-

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1961-1962.

30 OKTOBER 1962.

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het eerste hoofdstuk
van Titel VIII, eerste Boek, van het Burgerlijk
Wetboek.**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wet van 22 maart 1940 op de aanneming van een kind heeft een ongemene bijval gekend : de door haar hernieuwde instelling is zeer levendig gebleken en is de grondslag geworden van talrijke gezinnen, in wier schoot duizenden verlaten kinderen een gelukkig bestaan hebben gevonden. De wet van 1940 is dus een keerpunt van beslissende aard op het gebied van de kinderbescherming; hiervoor dient men de promotors van deze hervorming dankbaar te zijn. Maar tijdens de 20 jaren die sindsdien verliepen, zijn enkele belangrijke leemten in de huidige wet, dank zij de ervaring, aan het licht gekomen. Vooreerst zijn de geldende wetsbepalingen betreffende de voorwaarden die door de aannemende persoon vervuld moeten worden inadequaat. De gevolgen van de aanneming van een kind zijn onvolledig, daar het aangenomen kind er geen bevredigend statuut door bekomt, en het pleeggezin geen voldoende zekerheid. Tenslotte wordt de onontbeerlijke discretie niet verzekerd in een zo kiese aangelegenheid, wegens de formaliteiten van de aanneming.

Het lijkt derhalve dringend nodig, dat de wetgeving thans opnieuw op het getouw wordt gezet. Voorbeelden voor zulke herziening liggen voor de hand, daar zich, op wetgevend gebied, sedert de Belgische hervorming van 1940, een belangrijke strekking heeft ontwikkeld in talrijke landen, vooral in Frankrijk, waar de wetgever een zeer volmaakte instelling tot stand heeft gebracht in de vorm van de « légitimation adoptive ». Uit de onbetwistbare bijval van deze instelling blijkt ten volle dat de Franse wetgever een werkelijke behoeftte tegemoet is gekomen; dat model vooral heeft de indieners van dit voorstel tot voorbeeld gediend, zonder te gewagen van de door rechtstreekse ervaring opgedane kennis van de problemen, zoals deze zich in België vertonen. (Over de stand van het recht inzake aanneming van kinderen in de verschillende landen van de wereld, leze men : « L'adoption dans les législations modernes », 2e uitgave, door Marc Ancel, Sirey, Parijs,

nance du 23 décembre 1958; Luxembourg, loi du 13 juillet 1959; Autriche, loi du 7 février 1960).

Le projet présente donc, conformément à ce qui vient d'être dit, deux formes parallèles de l'adoption dont chacune accomplira désormais sa fonction propre : l'adoption simple, à la substance de laquelle rien d'essentiel n'a été modifié, et la légitimation adoptive qui s'en distingue par le fait qu'elle forme la famille adoptive à l'image de la famille légitime, en conférant à l'adopté un statut assimilé à celui de l'enfant légitime, avec toutes les conséquences personnelles et patrimoniales qui s'ensuivent.

La présente proposition est fondée sur quelques idées directrices à savoir, la primauté, dans l'adoption, des droits de l'enfant et l'intérêt de constituer, autour de lui, une véritable famille; une fois formée, grâce à la loi, la famille adoptive aspire, au même titre que la famille légitime, à la protection et à la sollicitude du législateur.

Au centre de l'adoption sont donc les besoins de l'enfant abandonné : son droit de recevoir un père et une mère, son droit de jouir de la sécurité et de l'affection d'un foyer familial, son droit d'être investi, dans la société, d'un statut qui ne soit pas marqué d'un sceau d'irrégularité.

Les propositions de réforme qui ont trouvé leur expression dans les articles qui suivent ne sont que la traduction de ces idées fondamentales. L'innovation essentielle consiste à créer, en dehors de l'adoption telle qu'elle résulte de la loi de 1940, l'institution de la légitimation adoptive. Par ailleurs, on a revu et complété sur plusieurs points les dispositions relatives aux conditions, aux effets et aux formalités de l'adoption, sans toucher cependant aux réformes introduites par la loi du 10 février 1958, portant modification de la loi originale de 1940.

Les signataires de la présente proposition désirent dire ici qu'ils doivent une vive gratitude au groupe de travail qui a préparé ces textes : ils sont reconnaissants aux juristes, aux hommes et femmes d'œuvres, tous très avertis de ces problèmes depuis de longues années, qui ont traduit dans cette proposition l'expérience des œuvres d'adoption et des familles adoptives.

Commentaire des articles.

Art. 343. — Sans changement.

Art. 344. — Suivant le modèle de la loi française, il est proposé d'introduire des conditions de faveur pour l'adoption par des époux agissant conjointement : il doit suffire, pour l'adoption conjointe, que l'un des époux ait atteint l'âge de 30 ans. Cette mesure assurera à l'adopté une famille complète et, pour le surplus, des parents relativement jeunes. En effet, la solution idéale pour l'enfant est l'adoption par un foyer. On n'a toutefois pas voulu écarter pour autant l'adoption par des personnes seules qui peut être une bonne solution dans certains cas, par exemple en faveur d'enfants handicapés. Les organismes qui s'occupent de l'adoption et les tribunaux devraient cependant veiller à ce que l'adoption par des célibataires ne compromette pas la chance qu'un enfant pourrait avoir de trouver un foyer complet. Dans le même ordre d'idées, il faut mettre en garde contre l'adoption de tout jeunes enfants par des personnes trop âgées.

1958. Nieuwigheden op wetgevend gebied, die sindsdien werden ingevoerd zijn : in Spanje, de wet van 24 april 1958; in Frankrijk, de ordonnantie van 23 december 1958; in Luxemburg, de wet van 13 juli 1959; in Oostenrijk, de wet van 7 februari 1960).

Overeenkomstig wat vooraf is gezegd, worden in het ontwerp twee parallelle vormen van de aanneming voorgesteld, waarvan ieder zijn eigen rol voortaan zal vervullen : de eenvoudige aanneming, waarvan de hoofdzakelijke inhoud ongewijzigd is gebleven, en de wettiging door aanneming, die zich ervan onderscheidt door het feit dat het pleeggezin erdoor wordt georganiseerd naar het beeld van het wettig gezin, doordat het aangenomen kind een met dat van het wettig kind gelijkgesteld statuut wordt verleend, met alle daaruit voortvloeiende persoonlijke en patrimoniale gevolgen.

Dit voorstel houdt rekening met enkele leidende gedachten, met name de voorrang, bij de aanneming, van de rechten van het kind en het belang dat erin bestaat rondom het kind een werkelijk gezin tot stand te brengen; wanneer, dank zij de wet, het pleeggezin eenmaal bestaat rekent het, evenals het wettig gezin, op de bescherming en de bekommernis van de wetgever.

De behoeften van het verlaten kind gelden dus als middelpunt van de aanneming : zijn recht om een vader en een moeder te krijgen, zijn rechte op geborgenheid en genegenheid binnen een familiekring, zijn recht in de maatschappij een statuut te bekomen dat niet als onregelmatig bestempeld kan worden.

De voorstellen tot hervorming die zijn neergelegd in de onderstaande artikelen, zijn niets anders dan de concretisering van deze grondgedachten. De voornaamste nieuwigheid bestaat hierin, dat buiten de aanneming van een kind, zoals deze door de wet van 1940 is geregeld, de wettiging door aanneming doorgevoerd wordt. Bovendien zijn de bepalingen betreffende aannemingsvoorwaarden, -gevolgen en -formaliteiten op verscheidene punten herzien en aangevuld, zonder dat nochtans geraakt is aan de hervormingen ingevoerd bij de wet van 10 februari 1958, tot wijziging van de oorspronkelijke wet van 1940.

De ondertekenaars van het onderhavige voorstel wensen hier te vermelden dat zij veel verschuldigd zijn aan de werkgroep die de tekst van dit wetsvoorstel heeft opgesteld; hun dank gaat naar de juristen, de mannen en vrouwen van sociale instellingen, alle sedert jaren met die problemen vertrouwd, die in dit voorstel de ervaring hebben neergelegd, opgedaan in de zich met aanneming van kinderen bemoeiende instellingen en bij de pleeggezinnen.

Artikelsgewijze toelichting.

Art. 343. — Ongewijzigd.

Art. 344. — In navolging van de Franse wetgeving wordt voorgesteld gunstvoorwaarden in te voeren voor de aanneming door twee echtgenoten tegelijk : voor de gezamenlijke aanneming volstaat het dat een van beide echtgenoten de leeftijd van 30 jaar bereikt heeft. Deze maatregel zal de aangenomen persoon een volledige familie bezorgen en bovendien betrekkelijke jonge ouders. Immers, voor een kind is de opneming in een gezin de ideale oplossing. Men heeft echter daarom de aanneming door alleenstaande personen niet willen uitsluiten, daar dit in sommige gevallen een goede oplossing kan zijn, b.v. wanneer het gaat om minder valide kinderen. De instellingen die zich met adoptie bezig houden en ook de rechthanden, dienen er niettemin voor te waken dat de aanneming door vrijgezellen de kans die een kind kan krijgen om in een normaal gezin opgenomen te worden, niet teloor doet gaan. In dat verband zij eveneens gewaarschuwd tegen de aanneming van jonge kinderen door te bejaarde personen.

En ce qui concerne l'adoption par des époux, il est proposé en outre d'exiger une durée de mariage d'au moins 5 ans. Cette exigence donnera une garantie raisonnable en ce qui concerne la stabilité du foyer adoptif.

Les auteurs du projet se sont demandé s'il faut maintenir la disposition de la loi qui prohibe l'adoption en présence de descendants des adoptants. Sur ce point, les législations existantes se séparent : les législations latines ont maintenu cette prohibition alors que les législations anglo-saxonnes l'ont abandonnée. Cette dernière solution se recommande par le fait que l'adoption par un ménage ayant déjà des enfants offre des conditions particulièrement favorables pour l'adopté. En particulier, il faut penser sous ce rapport aux ménages qui, après avoir mis au monde un ou deux enfants, voient leurs chances de procréation compromises pour des raisons médicales. Il est regrettable que la loi, actuellement, ne leur permette pas de compléter leur famille et de placer leur générosité au service de l'enfance abandonnée. Pour ces motifs, les auteurs recommandent la suppression de l'exigence qui a trait à l'absence de descendants (3e du texte du projet pour l'article 344), mais ils laissent ouverte, cette question sur laquelle le Parlement se prononcera, non seulement à l'art. 344, 3e, mais encore à l'article 360*quater*, § 1 et § 6, et à l'article 361.

Afin de vider une controverse née à propos de l'alinéa final de ce texte, repris sans changement de la loi actuelle, il faut préciser que, dans l'esprit des auteurs du projet cette disposition de faveur est applicable qu'il s'agisse d'un enfant légitime, naturel ou adoptif.

Voici, enfin, une dernière remarque générale relative aux conditions de l'adoption. Les auteurs n'ont pas voulu alourdir l'institution par d'autres conditions que celles qui sont mentionnées dans le texte, ni par des contrôles administratifs nouveaux en dehors du contrôle judiciaire qui est déjà organisé d'une manière satisfaisante. Des exigences supplémentaires et des formalités nouvelles n'auraient pour effet que de rendre plus difficile l'adoption et de décourager les adoptants. Il y a, bien sûr, le problème essentiel de la sélection et de la préparation des foyers adoptifs : mais à cet égard, il faut respecter, dans une société libre et pluraliste comme la nôtre, le champ d'action de l'initiative privée et faire confiance aux organismes spécialisés qui s'occupent, avec un sens social averti, du placement des enfants abandonnés dans des foyers adoptifs.

Art. 345. — Sans changement.

Art. 346 et 346bis. — Ces articles règlent, d'une manière plus explicite, la question des consentements requis, dans le chef de l'adopté. En effet, le laconisme des dispositions en vigueur est une source d'incertitudes et de contestations.

Art. 346ter. — Cette disposition permettra de passer outre à un refus opposé abusivement à une adoption. Elle a pour but de faire prévaloir les intérêts de l'enfant contre les résistances opposées abusivement au projet d'adoption, par les personnes investies des droits de la puissance paternelle, par un conseil de famille ou par toute autre institution.

Art. 347. — En ce qui concerne le nom de l'adopté, on a établi comme principe la pratique normale, à savoir, la substitution pure et simple du nom de l'adoptant à celui de l'adopté. La possibilité d'y ajouter le nom de l'adoptant reste maintenue comme une faculté.

Wat de aanneming door een echtpaar betreft, wordt nog voorgesteld de eis te stellen dat de echtgenoten ten minste vijf jaar gehuwd zijn. Die vereiste zal een redelijke waarborg zijn voor de stabiliteit van het pleeggezin.

De auteurs van het voorstel hebben zich afgevraagd of de wetsbepaling waarbij verbod is gesteld op de aanneming wanneer de personen afstammelingen hebben, gehandhaafd moet blijven. Op dit punt lopen de bestaande wetgevingen uiteen : in de Latijnse wetgevingen blijft deze verbodsbeveling gelden, terwijl ze in Angelsaksisch recht niet meer voorkomt. Deze laatste oplossing verdient aanbeveling, omdat de aanneming door een gezin met kinderen bijzonder gunstige omstandigheden schept voor de geadopteerde. Met name dient daarbij gedacht te worden aan de gezinnen die, na de geboorte van een of twee kinderen, om medische redenen geen kinderen meer kunnen verwachten. Het is jammer dat de huidige wet hun thans de gelegenheid niet biedt ons hun gezin aan te vullen en hun edelmoedigheid ten dienste van verlaten kinderen te stellen. De auteurs bevelen dan ook aan, de vereiste betreffende de afwezigheid van afstammelingen (3^e van art. 344 van het ontwerp) weg te laten; zij laten het echter aan het Parlement over zich uit te spreken, niet alleen over artikel 344, 3^e, doch ook over artikel 360*quater*, § 1 en § 6, en artikel 361.

Ten einde de controverse te beslechten welke ontstaan is naar aanleiding van het laatste lid van deze tekst, dat ongewijzigd uit de huidige wet is overgenomen, dient te worden gepreciseerd, dat deze gunstmaatregel naar het oordeel van de auteurs van het voorstel, toepasselijk is op wettige, natuurlijke of aangenomen kinderen.

Zie hier nog een laatste algemene opmerking betreffende de adoptievooraarden. De auteurs hebben de regeling niet willen bezwaren met andere voorwaarden dan die welke in de tekst zijn vermeld, noch door nieuwe administratieve controles buiten het gerechtelijk toezicht, dat reeds op bevredigende wijze werkt. Bijkomende eisen en nieuwe formaliteiten zouden de aanneming slechts meer bemoeilijken en de aannemenden ontmoedigen. Weliswaar bestaat er een zeer belangrijk probleem, met name dat van de selectie en de voorbereiding van de pleeggezinnen. Maar op dat stuk van zaken moet — in een vrije en pluralistische samenleving als de onze — volledige vrijheid worden gelaat aan het particuliere initiatief en moet vertrouwen worden geschenkt aan de gespecialiseerde instellingen die zich, met sociaal inzicht, bezighouden met het plaatsen van verlaten kinderen in adopterende gezinnen.

Art. 345 — Ongewijzigd.

Art. 346 en 346bis. — Deze artikelen regelen meer uitdrukkelijk de kwestie van de vereiste toestemming van de geadopteerde. Immers, de thans van kracht zijnde laconieke bepalingen geven aanleiding tot onzekerheid en betwistingen.

Art. 346ter. — Deze bepaling maakt het mogelijk heen te stappen over een weigering die ten onrechte aan de aanneming in de weg wordt gelegd. Het doel ervan is de belangen van het kind de overhand te laten krijgen over de tegenstand die ten onrechte wordt geboden aan het voorstel tot aanneming door met de ouderlijke macht beklede personen, door een familieraad of door enigerlei inrichting.

Art. 347. — Met betrekking tot de naam van het aangenomen kind is het normale gebruik als beginsel aangenomen : de vervanging zonder meer van de naam van het aangenomen kind door die van de aannemende. De mogelijkheid om de naam van de aangenomen persoon bij die van de aannemende te voegen, blijft behouden.

D'autre part, faisant droit à un désir unanime des adoptants, on a retenu la possibilité de modifier les prénoms de l'adopté.

Art. 348. — La phrase initiale de l'article actuel affirme le maintien, malgré l'adoption, des liens de famille naturels. Cette affirmation de principe — vidée aussitôt de presque tout contenu concret par la loi elle-même — a été éliminée parce qu'elle ne peut que favoriser, en raison de son indétermination même, des conflits entre la famille d'origine et la famille adoptive. Les auteurs ont essayé de délimiter plus nettement les droits réciproques. L'adoption entraîne une novation de l'état civil; elle attribue à l'adoptant les droits de la puissance paternelle et tout ce qui s'ensuit. Dans les relations avec la famille d'origine subsistent la vocation héréditaire, l'obligation alimentaire et, bien entendu, les prohibitions au mariage (art. 350 et 351).

Art. 349. — Afin de prévenir des reconnaissances et des légitimations inspirées de motifs intéressés, on a ajouté à cet article qu'une reconnaissance ou une légitimation postérieure à l'adoption ne procure aux parents d'origine ni créance alimentaire, ni droit de succession.

Art. 350 à 353. — Sans changement, sauf qu'à l'alinéa final de l'article 351, on a spécifié le maintien de la vocation héréditaire entre l'adopté et sa parenté naturelle.

Art. 354 à 356. — Le déroulement de la procédure d'adoption n'est pas modifié, mais il est proposé d'introduire une réforme importante en ce qui concerne la nature juridique des formalités requises. Actuellement, l'adoption se fait par un contrat privé qui ne prend ses effets qu'en vertu d'une homologation judiciaire. Cette disjonction entre le contrat et le jugement entraîne une grave insécurité, étant donné qu'en dehors des voies de recours judiciaires contre le jugement d'homologation, liées à des délais précis, le contrat d'adoption peut être attaqué indéfiniment par l'action en nullité. Afin d'exclure cet inconvénient, il est proposé — conformément au précédent des législations récentes — de transformer l'homologation judiciaire en un jugement d'adoption. En d'autres termes, l'intervention préalable du Juge de paix ou du notaire servirait désormais à acter les consentements requis de part et d'autre, alors que l'adoption elle-même résulterait d'un jugement d'adoption.

Ce procédé aura l'avantage de conférer à la famille adoptive une sécurité contre toute action en nullité destinée à renverser l'adoption, une fois que celle-ci a été prononcée et, après expiration du délai d'appel (ou après confirmation en instance d'appel), coulée en force de chose jugée. Il est précisé que le jugement produit ses effets « erga omnes », conformément à sa nature de jugement constitutif d'un état nouveau. Cette disposition constituera un apaisement pour les familles adoptives gravement inquiétées par la révélation, dans certaines affaires récentes, des possibilités jusqu'à lors insoupçonnées de remettre après coup en cause des adoptions contrôlées et confirmées par les tribunaux.

Art. 357. — Les dispositions proposées tendent à limiter la publicité dont la loi de 1940 entoure l'adoption. En effet, cette publicité, pénible pour toutes les parties intéressées et

Dezelfde mogelijkheid geldt om de voornamen van de geadopteerde te wijzigen, dit om tegemoet te komen aan de algemene wens van de aannemenden.

Art. 348. — De eerste volzin van het huidig artikel bevestigt het voortbestaan, niettegenstaande de aanneming, van de natuurlijke familiebanden. Deze principiële verklaring — die onmiddellijk door de wet zelf van bijna elke concrete inhoud berooid wordt — werd weggeleggen omdat zij, wegens haar vaagheid zelf, slechts tot geschillen tussen het oorspronkelijk gezin en het pleeggezin aanleiding geven kan. De indieners poogden de wederzijdse rechten duidelijker af te bakenen. De aanneming geeft aanleiding tot een hernieuwing van de burgerlijke stand; zij kent aan de aannemende de rechten van de ouderlijke macht toe, alsook al wat hieruit voortvloeit. In de betrekkingen met de oorspronkelijke familie blijven het erfgenaamschap, de verplichting tot uitkering van onderhoud en, vanzelfsprekend, de verbodsbeperkingen inzake huwelijks voortbestaan (art. 350 en 351).

Art. 349. — Ten einde de met baatzuchtige bedoelingen gedane erkenningen en wettigingen te voorkomen werd aan dit artikel toegevoegd, dat een erkenning of wettiging na de aanneming de oorspronkelijke ouders geen vordering tot levensonderhoud en geen recht van erfopvolging kan bezorgen.

Art. 350 tot 353. — Blijven ongewijzigd, uitgezonderd wat betreft het allerlaatste lid van artikel 351, waar uitdrukkelijk het behoud vermeld wordt van het erfgenaamschap tussen het aangenomen kind en zijn natuurlijke ouders.

Art. 354 tot 356. — Het verloop van de aannemingsprocedure wordt niet gestoord, doch er wordt voorgesteld een belangrijke hervorming in te voeren wat betreft de juridische aard van de vereiste formaliteiten. Thans geschieht de aanneming door een contract tussen particulieren, dat slechts uitwerking verkrijgt krachtens een homologatie door de rechtbank. Deze scheiding tussen akte en uitspraak geeft aanleiding tot ernstige onzekerheid, daar er buiten de aan bepaalde termijnen gebonden gerechtelijke middelen van beroep tegen de homologatieuitspraak, tegen de akte van aanneming een eis tot nietigverklaring gedurende een onbepaalde tijd kan ingesteld worden. Ten einde dit bezwaar te ondervangen wordt voorgesteld — overeenkomstig het precedent van onlangs uitgevaardigde wetgevingen — de gerechtelijke homologatie om te vormen in een aannemingsvonnis. Met andere woorden, de voorafgaandelijke tussenkomst van de Vrederechter of van de notaris zou voortaan dienen om akte te nemen van de wederzijdse vereiste toestemmingen, terwijl de eigenlijke aanneming zou voortvloeien uit een aannemingsvonnis.

Die wijze van handelen biedt het voordeel het pleeggezin een zekerheid te verschaffen tegen elke vordering tot nietigverklaring die bedoeld is om de aanneming teniet te doen, eens dat deze uitgesproken werd en na verloop van de termijn die voor het beroep is toegestaan (of na bevestiging in beroep), kracht van gewijjsde verkregen heeft. Er wordt aangestipt dat de uitspraak uitwerking heeft « erga omnes », overeenkomstig haar aard van vonnis tot schepping van een nieuwe stand. Deze bepaling zal een geruststelling zijn voor de pleeggezinnen die ten zeerste verontrust worden door het bekend worden, in bepaalde recente zaken, van de tot dan toe onvermoede mogelijkheden om gecontroleerde en door de rechtbanken bevestigde aannemingen opnieuw ongedaan te maken.

Art. 357. — De voorgestelde bepalingen strekken ertoe de publiciteit te verminderen waarmee, krachtens de wet van 1940, de aanneming gepaard gaat. Deze publiciteit, van

préjudiciable à l'adopté, risque de compromettre la tranquillité de la famille adoptive et le plein succès de l'adoption. Il est disposé que, sauf à la demande de l'adoptant, de l'adopté ou du Ministère public, il ne sera plus délivré un extrait de l'acte de naissance originale de l'adopté ou du jugement transcrit comportant une trace de la filiation originale. Ce régime permettra de délivrer des extraits abrégés pour l'usage courant; l'adopté ne sera donc plus dans la situation pénible de devoir révéler sa situation et son origine à propos de toute démarche administrative ou privée. Au contraire, lorsqu'il faut remonter exceptionnellement aux origines (par exemple pour une question de mariage et de succession), il sera toujours possible d'obtenir un extrait complet.

Il est également proposé d'abolir la publication des adoptions au *Moniteur belge* sauf pour le cas de l'adoption de personnes majeures.

Art. 358. — Inchangé.

Art. 359. — Selon la loi actuelle, l'adoption prend ses effets à partir de l'acte d'adoption. L'adoption devant résulter désormais d'un jugement, il est proposé de faire remonter les effets à la date de la requête, c'est-à-dire à un moment qui n'est que de très peu postérieur au moment retenu par la loi actuelle.

Art. 360. — Cette disposition a pour effet de limiter au délai d'un an la possibilité de la tierce opposition et de la requête civile. Passé ce délai, l'adoption est définitivement consolidée.

Art. 360bis. — Inchangé.

Art. 360ter. — Cette disposition, entièrement nouvelle, a pour objet de régler les conflits de lois qui sont fréquents en cette matière. Le critère énoncé au § 1 est celui qui est retenu par la jurisprudence dominante : l'adoption étant essentiellement une institution protectrice de l'enfant adoptif, il est naturel de la soumettre à la loi nationale de celui-ci; si l'adopté est apatride, on appliquera la loi de son domicile. Cette solution, consistant dans l'application d'une loi unique, se recommande par sa simplicité, étant donné que les solutions faisant intervenir différentes lois à la fois (solutions dites « cumulatives » et « distributives ») conduisent à des incertitudes et à des complications parfois inextricables.

Le § 2 organise une procédure d'*exequatur* permettant de soumettre à l'appréciation des juridictions belges les adoptions acquises à l'étranger.

Le § 3 ajoute une disposition transitoire destinée à écarter toute contestation sur la validité d'adoptions acquises antérieurement, par application de règles de conflit divergentes de celle qui est proposée.

Art. 360quater. — Cet article, relatif à la légitimation adoptive, constitue la pièce maîtresse de la réforme proposée. Il est inspiré de la législation française qui repose

pijnlijke aard voor alle betrokken partijen en nadelig voor de aangenomen persoon, dreigt inderdaad de rust van het pleeggezin en het volledig wellukken van de aanneming in het gedrang te brengen. Er wordt bepaald dat, behalve op verzoek van de aannemende persoon, van de aangenomen persoon of van het Openbaar Ministerie, er geen uittreksel uit de oorspronkelijke geboorteakte van de aangenomen persoon of van het overgeschreven vonnis, dat een spoor van de oorspronkelijke afstamming inhoudt, zal afgeleverd worden. Dit stelsel zal de mogelijkheid scheppen verkorte uittreksels af te leveren voor het gewoon gebruik; de aangenomen persoon zal dus niet meer in de pijnlijke toestand verkeren zijn toestand en zijn oorsprong kenbaar te moeten maken bij gelegenheid van elke stap van administratieve of particuliere aard. Wanneer men, daarentegen uitzonderlijk dient terug te keren tot de oorsprong (bij voorbeeld voor een aangelegenheid betreffende huwelijks of erfenis), zal het steeds mogelijk zijn een volledig uittreksel te bekomen.

De afschaffing van de bekendmaking van de aanneming in het *Belgisch Staatsblad* wordt eveneens voorgesteld, behalve in het geval van aanneming van meerderjarige personen.

Art. 358. — Onveranderd.

Art. 359. — Volgens de huidige wet heeft de aanneming haar gevolgen zodra de akte van aanneming is opgemaakt. Aangezien de aanneming in het vervolg moet voortvloeien uit een vonnis, wordt voorgesteld uitwerking met terugwerkende kracht te verlenen tot op de datum van het verzoekschrift, dit is op een ogenblik dat slechts zeer weinig later ligt dan het ogenblik dat door de huidige wet in aanmerking genomen wordt.

Art. 360. — Door deze bepaling wordt de mogelijkheid van het derden-verzet en van het request-civiel tot de termijn van één jaar beperkt. Eens die termijn verstrekken is, is de aanneming definitief bekrachtigd.

Art. 360bis. — Onveranderd.

Art. 360ter. — Deze bepaling, die volledig nieuw is, heeft de regeling ten doel van de wetsconflicten, die op dit gebied vaak voorkomen. Het is het bij § 1 bepaalde criterium dat door de bestaande rechtspleging weerhouden wordt : aangezien de aanneming uiteraard een instelling is die de bescherming van het aangenomen kind op het oog heeft, is het natuurlijk dat men ze ondergeschikt maakt aan de nationale wet van dit kind; indien de aangenomen persoon vaderlandloos is zal men de wet van zijn woonplaats toepassen. Deze oplossing, die bestaat in de toepassing van één enkele wet, verdient aanbeveling omwille van haar eenvoud, aangezien de oplossingen die ter zelfder tijd de toevlucht tot verscheidene wetgevingen vereisen (oplossingen die men « cumulatief » en « verdeidend » noemt) leiden tot onzekerheid en tot verwikkelingen, die soms onontwarbaar zijn.

§ 2 richt een executoriale rechtspleging in, die het mogelijk maakt de in het buitenland tot stand gekomen aannemingen te onderwerpen aan het oordeel van de Belgische rechtscolleges.

§ 3 voegt een overgangsbepaling toe, die bestemd is om elke betwisting uit te schakelennopens de geldigheid van de vroeger tot stand gekomen aannemingen, door toepassing van conflictenregels die afwijken van die welke voorgesteld wordt.

Art. 360quater. — Dit artikel, betreffende de wetgeving door aanneming, vormt de hoeksteen van de voorgestelde hervorming. Het is ingegeven door de Franse wetgeving,

sur une expérience étendue en la matière, sauf que les conditions, définies trop strictement par la loi française, ont été assouplies. Les auteurs ont été inspirés par le souci de ne pas exclure d'avance certaines catégories d'enfants du bénéfice de la légitimation adoptive.

Le § 1 règle les conditions de la légitimation adoptive. Celle-ci ne doit être ouverte qu'à des époux adoptant conjointement et elle ne peut concerner que des enfants âgés de moins de quinze ans. En effet, cette institution a pour but de créer entre adoptants et adopté un véritable lien de famille; il faut donc qu'elle intervienne dans des conditions telles qu'il en résulte la formation d'un groupe familial réel. C'est pourquoi cette forme de l'adoption est réservée aux personnes mariées d'une part et, d'autre part, à des enfants relativement jeunes. La limite d'âge de 15 ans, qui s'inspire de l'article 364 relatif à la tutelle officieuse, est plus élevée que celle de la loi française (7 ans), ressentie généralement comme étant trop rigoureuse.

L'alinéa final de ce paragraphe permet de convertir en légitimation adoptive une adoption acquise antérieurement, à condition, évidemment, que les conditions spéciales de la légitimation adoptive soient remplies, sauf en ce qui concerne l'âge de l'adopté : la conversion doit pouvoir intervenir jusqu'à la majorité de celui-ci, étant entendu que la première adoption doit être intervenue avant la limite de 15 ans. Si l'absence de descendants des adoptants était éliminée dans les conditions générales de l'adoption, la dernière phrase de cet alinéa deviendrait superflue.

Le § 2 apporte certaines modifications à la procédure qui est, en principe, la même que pour l'adoption simple.

Le § 3, qui est d'une grande importance, détermine l'effet de la légitimation adoptive; cet effet consiste à assimiler l'enfant légitimé par adoption à l'enfant légitime, sous tous les rapports et à l'égard de tous. Dans sa généralité, cette disposition rend superflues toutes précisions supplémentaires sur les divers effets de cette forme d'adoption.

Le § 4 affirme le caractère irrévocable de la légitimation adoptive.

Le § 5 rend applicables à la légitimation adoptive un certain nombre de dispositions écrites pour l'adoption simple. Tel est le cas pour le principe fondamental de l'article 343, les conditions à remplir par les adoptants (art. 344), la possibilité d'une nouvelle légitimation adoptive en cas de décès des adoptants (art. 345, al. 1), le consentement (art. 346, al. 4 et 346bis), le cas du refus abusif de consentement (art. 346ter), le changement des nom et prénoms (art. 347), les prohibitions de mariage (art. 350), l'obligation alimentaire (art. 351, al. 1 et 2), les formes et la procédure (art. 354 à 360) et les règles de conflit (art. 360ter). Il n'a pas paru indiqué de citer l'article 348 dont tout le contenu est repris par la formule, plus brève et plus vigoureuse, du § 3 du présent article.

Enfin, le § 6 prévoit une disposition transitoire qui intéresse au plus haut point les familles adoptives constituées sous le régime de la loi actuelle. Cette disposition permettra aux adoptants de demander, par simple requête, sans nou-

die op een uitgebreide ervaring ter zake steunt, behalve dat de voorwaarden, die op te strenge wijze bepaald werden door de Franse wet, veracht worden. De indieners hebben zich laten leiden door de bekommernis niet bij voorbaat aan sommige categorieën kinderen het genot van een wettiging door aanneming te ontzeggen.

§ 1 regelt de voorwaarden van de wettiging door aanneming. Deze dient slechts open te staan voor echtgenoten die gezamenlijk aannemen, en zij mag slechts betrekking hebben op kinderen die jonger zijn dan vijftien jaar. Deze instelling heeft inderdaad tot doel tussen de aannemenden en het aangenomen kind een werkelijke familieband tot stand te brengen: zij dient dus ouder zulksdane voorwaarden te geschieden, dat de vorming van een werkelijke familiale groep er uit voortvloeit. Daarom is die vorm van aanneming voorbehouden aan de gehuwde personen, enerzijds, en aan betrekkelijk jonge kinderen anderzijds. De leeftijdsgrond van 15 jaar, die ingegeven wordt door artikel 364 betreffende de pleegvoogdij, ligt hoger dan die van de Franse wet (7 jaar), die doorgaans als te streng aangevoeld wordt.

Het laatste lid van deze paragraaf maakt het mogelijk, een reeds vroeger verkregen aanneming om te zetten in wettiging door aanneming, mits de speciale voorwaarden van de wettiging door aanneming vervuld zijn, behalve wat betreft de leeftijd van het aangenomen kind: de omzetting dient te kunnen gebeuren tot de meerderjarigheid van dit laatste, waarbij verstaan is dat de eerste aanneming moet plaats hebben gehad vóór de ouderdomsgrens van 15 jaar. Indien de onstentenis van nakomelingen van de aannemenden uit de algemene voorwaarden van de aanneming weggelaten werd, zou de laatste zinsnede van dit lid overbodig worden.

§ 2 brengt zekere wijzigingen aan in de rechtspleging die, in beginsel, dezelfde is als voor de gewone aanneming.

§ 3, die zeer belangrijk is, bepaalt de uitwerking van de wettiging door aanneming; die uitwerking bestaat erin het kind, dat door de aanneming gewettigd werd, in alle opzichten en tegenover iedereen gelijk te stellen met het wettig kind. In haar geheel beschouwd, maakt die bepaling alle nadere bijzonderheden nopens de onderscheidene gevolgen van die vorm van aanneming overbodig.

§ 4 bevestigt het onherroepelijk karakter van de wettiging door aanneming.

§ 5 maakt een reeks geschreven bepalingen, die gelden voor de eenvoudige aanneming, toepasselijk op de wettiging door aanneming. Dit is het geval voor het basisprincipe van artikel 343, de door de aannemende personen te vervullen voorwaarden (art. 344), de mogelijkheid van een nieuwe wettiging door aanneming in geval van overlijden van de aannemende personen (art. 345, lid 1), de toestemming (art. 346, lid 4, en 346bis), het geval van wederrechtelijke weigering van toestemming (art. 346ter), de verandering van de naam en de voornamen (art. 347), de huwelijksverbodsbepalingen (art. 350), de plicht tot levensonderhoud (art. 351, lid 1 en 2), de vormen en de rechtspleging (art. 354 tot 360) en de confliktregels (art. 360ter). Het lijkt niet aangegeven artikel 348 aan te halen, waarvan de volledige inhoud opgenomen wordt in de kortere en meer krachtige formule van § 3 van dit artikel.

Tenslotte voorziet § 6 in een overgangsbepaling die van het grootste belang is voor de pleeggezinnen die, onder de gelding van de huidige wet, zijn tot stand gekomen. Deze bepaling zal de aannemenden de mogelijkheid verschaffen

veau consentement (puisque les adoptants sont déjà investis de la puissance paternelle), et sans autres formalités, la conversion de leur adoption en légitimation adoptive. Cette disposition est également applicable lorsque l'adoption originale émanait de l'un seul de deux époux, à condition que le second s'y joigne, ou lorsque l'un des deux époux adoptants est entre temps décédé. La survenance d'enfants, après la première adoption, ne doit pas faire obstacle à la conversion de l'adoption en légitimation adoptive; il ne serait évidemment nécessaire de le dire que dans le cas où la disposition du 3e de l'article 344 serait maintenue.

Art. 361. — En présence de l'abaissement de la limite d'âge pour l'adoption par des époux, la tutelle officieuse perdrait son intérêt comme une sorte de pré-adoption si l'âge, actuellement 30 ans, n'était pas abaissé en conséquence. Il est donc proposé de descendre à 28 ans, ce qui permettra de conférer un titre légal préliminaire à des personnes qui ne remplissent pas encore les conditions requises pour adopter.

Si l'exigence de l'absence de descendants était abandonnée, il faudrait de même supprimer ici les mots « et sans enfants ni descendants légitimes ».

Art. 368. — Dans la rédaction de cet article, il a fallu tirer la conséquence du dédoublement de l'institution en adoption et en légitimation adoptive.

om op eenvoudig verzoek, zonder nieuwe toestemming (vermits de aannemende personen reeds bekleed zijn met de oude-lijke macht), en zonder andere formaliteiten, de omzetting van hun aanneming in wettiging door aanneming te vragen. Deze bepaling is eveneens toepasselijk wanneer de oorspronkelijke aanneming uitging van één der echtgenoten, op voorwaarde dat de tweede er zich bij aansluit, of wanneer één van de twee aannemende echtgenoten ondertussen overleden is. De geboorte van kinderen, na de eerste aanneming, dient geen hinderpaal te zijn voor de omzetting van de aanneming in wettiging door aanneming; het zou vanzelfsprekend slechts nodig zijn dit te vermelden zo de bepaling van het 3e van artikel 344 behouden werd.

Art. 361. — Wegens de verlaging van de leeftijdsgrens voor de aanneming door de echtgenoten, zou de pleegvoogdij haar belang als een soort vóóraanneming verliezen indien de leeftijd, die thans 30 jaar bedraagt, niet overeenkomstig verlaagd zou worden. Er wordt dus voorgesteld die leeftijd op 28 jaar te brengen, waardoor de personen die de voor de aanneming vereiste voorwaarden nog niet vervullen, een voorafgaandelijke wettelijke titel zullen kunnen verkrijgen.

Indien de eis van het ontbreken van nakomelingen werd verzaakt zou men hier eveneens de woorden « geen kinderen noch wettige afstammelingen heeft » moeten weglaten.

Art. 368. — Bij het opstellen van dit artikel, diende rekening gehouden met de gevolgen die voortvloeien uit de ontdubbeling van de instelling in aanneming en wettiging door aanneming.

P. HARMEL.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Les dispositions des articles 343 à 360 du Code civil sont modifiés comme suit :

CHAPITRE Ier.

De l'adoption.

PREMIERE SECTION.

De l'adoption et de ses effets.

343. — L'adoption est permise lorsqu'elle est fondée sur de justes motifs et si elle présente des avantages pour l'adopté.

Elle est soumise aux conditions et se fait dans les formes prescrites par les articles suivants :

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

De bepalingen van artikelen 343 tot 360 van het Burgerlijk Wetboek worden gewijzigd als volgt :

EERSTE HOOFDSTUK.

Aanneming van kinderen.

EERSTE AFDELING.

De aanneming en haar gevolgen.

343. — Aanneming is toegelaten wanneer zij op wettige redenen steunt en het aangenomen kind tot voordeel strekt.

Zij moet voldoen aan de vereisten en geschieden met inachtneming van de vormen die bij de volgende artikelen zijn voorgeschreven.

344. — Pour pouvoir adopter, il faut :

1° être âgé de plus de 35 ans; toutefois, l'adoption peut être demandée conjointement par deux époux non séparés de corps dont l'un au moins est âgé de plus de 30 ans et s'ils sont mariés depuis plus de 5 ans;

2° avoir au moins 15 ans de plus que la personne à adopter.

3° n'avoir ni descendant légitime, ni enfant naturel, sauf dans ce dernier cas, s'il s'agit de l'adoption de cet enfant;

La naissance d'un enfant postérieure à la requête en adoption est sans effet sur celle-ci, quelle que soit la date de la conception de l'enfant.

Lorsqu'il s'agit de l'adoption de l'enfant d'un des époux par son conjoint ou par les deux époux simultanément, il suffit pour les adoptants :

1° d'être âgés de plus de 21 ans;

2° d'avoir au moins 10 ans de plus que la personne à adopter.

345. — Nul ne peut être adopté par plusieurs, si ce n'est par deux époux. Toutefois, au cas du décès de l'adoptant, ou des deux adoptants, selon le cas, une nouvelle adoption peut avoir lieu.

Nul époux ne peut adopter qu'avec le consentement de l'autre époux, à moins que celui-ci ne soit déclaré absent ou qu'il y ait séparation de corps.

Nul époux ne peut être adopté qu'avec le consentement de l'autre époux, à moins que celui-ci ne soit dans l'impossibilité de manifester son consentement ou ne soit déclaré absent ou qu'il n'y ait séparation de corps.

346. — Si la personne à adopter est un enfant légitime mineur et a encore ses père et mère, ceux-ci doivent consentir l'un et l'autre à l'adoption.

Si l'un des deux est décédé ou dans l'impossibilité de manifester sa volonté, ou s'il est absent, le consentement de l'autre suffit.

En cas de divorce, ou de séparation de corps, il suffit du consentement de la personne ou de l'institution qui exerce sur l'enfant le droit de garde.

Si le mineur n'a plus ni père ni mère, s'ils sont dans l'impossibilité de manifester leur volonté, s'ils sont absents, ou si ses parents sont déchus de la puissance paternelle, conformément à la loi du 15 mai 1912 sur la protection de l'enfance, le consentement est donné par le conseil de famille.

346bis. — Si la personne à adopter est un enfant naturel mineur, le consentement est donné par celui à l'égard duquel la filiation est établie.

Si la filiation de l'enfant est établie à l'égard du père et de la mère, ces derniers doivent consentir l'un et l'autre à l'adoption. Toutefois, si l'un des deux est décédé, ou se trouve dans l'impossibilité de manifester sa volonté, ou s'il est absent ou déchu de la puissance paternelle, le consentement de l'autre suffit.

Si la filiation de l'enfant n'a pas été établie, le consentement à l'adoption est donné par le conseil de famille.

346ter. — Lorsque la personne ou l'institution habilitée à donner le consentement refuse celui-ci abusivement, la

344. — Om te kunnen aannemen is vereist dat men :

1° ouder is dan 35 jaar; om aanneming mag echter worden verzocht door twee, niet van tafel en bed gescheiden, echtgenoten samen, van wie ten minste één ouder is dan 30 jaar en zo zij langer dan 5 jaar zijn gehuwd;

2° ten minste 15 jaar ouder is dan de aan te nemen persoon;

3° geen wettige afstammeling heeft en ook geen erkend natuurlijk kind, behalve, in dit laatste geval, wanneer het de aanneming van dit kind betreft.

De geboorte van een kind nadat het verzoek tot aanneming is gedaan, blijft zonder invloed op die aanneming, ongeacht de datum waarop het kind is verwekt.

Voor de aanneming van een kind van een van de echtgenoten door de andere echtgenoot of door beide echtgenoten tegelijk, is het voldoende dat de aannemende personen :

1° ouder zijn dan 21 jaar;

2° ten minste 10 jaar ouder zijn dan de aan te nemen persoon.

345. — Niemand kan worden aangenomen door meer dan één persoon, behalve door twee echtgenoten. Bij overlijden van de aannemende persoon of van beide aannemende personen, al naar het geval, kan echter een nieuwe aanneming plaatsvinden.

Een echtgenoot kan niemand als kind aannemen dan met toestemming van de andere echtgenoot, behalve wanneer deze afwezig verklaard is of wanneer de echtgenoten van tafel en bed gescheiden zijn.

Een echtgenoot kan niet als kind worden aangenomen dan met toestemming van de andere echtgenoot, behalve wanneer deze in de onmogelijkheid verkeert zijn toestemming te kennen te geven of afwezig verklaard is of wanneer de echtgenoten van tafel en bed gescheiden zijn.

346. — Indien de aan te nemen persoon minderjarig is en zijn ouders nog in leven zijn, is hun beider toestemming tot de aanneming vereist.

Indien een van beiden is overleden of in de onmogelijkheid verkeert zijn wil te kennen te geven, of afwezig is, dan is de toestemming van de andere voldoende.

In geval van echtscheiding of van scheiding van tafel en bed, kan worden volstaan met de toestemming van de persoon of de inrichting die het recht van bewaring over het kind uitoefent.

Heeft de minderjarige geen ouders meer, of verkeren dezen in de onmogelijkheid hun wil te kennen te geven, of zijn zij afwezig, of zijn zij uit de ouderlijke macht onzet overeenkomstig de wet van 15 mei 1912 op de kinderbescherming, dan wordt de toestemming door de familieraad gegeven.

346bis. — Is de aan te nemen persoon een minderjarig natuurlijk kind, dan wordt de toestemming gegeven door degene ten opzichte van wie de afstamming is bewezen.

Is de afstamming van het kind bewezen ten opzichte van de vader en de moeder, dan moeten dezen allebei in de aanneming toestemmen. Indien echter een van beiden overleden is, of in de onmogelijkheid verkeert zijn wil te kennen te geven, of afwezig is of uit de ouderlijke macht onzet, dan is de toestemming van de andere voldoende.

Is de afstamming van het kind niet bewezen, dan wordt de toestemming tot de aanneming door de familieraad gegeven.

346ter. — Weigert de tot het geven van de toestemming gerechtigde persoon of inrichting wederrechtelijk deze toe-

personne qui se propose d'adopter peut demander au tribunal de passer outre à ce refus et de prononcer l'adoption.

Le tribunal statue dans l'intérêt de l'adopté, après avoir procédé comme il est dit à l'article 355, al. 3.

347. — L'adoption confère purement et simplement à l'adopté le nom de l'adoptant.

Le nom de l'adoptant peut également, à la demande de celui-ci, être ajouté au nom propre de l'adopté.

Si l'adoptant et l'adopté ont le même nom patronymique, aucune modification n'est apportée au nom de l'adopté.

En cas d'adoption de l'enfant du mari par son épouse, aucune modification n'est apportée au nom de l'adopté.

Les changements de nom résultant de l'adoption s'étendent de plein droit aux descendants légitimes mineurs de l'adopté nés avant l'adoption.

Les adoptants peuvent solliciter du tribunal que les prénoms de l'adopté âgé de moins de 16 ans, soient modifiés.

348. — L'adoptant est seul investi, à l'égard de l'adopté, des droits de la puissance paternelle, y compris notamment le droit d'émanciper l'adopté, de consentir à son mariage, de l'autoriser à faire le commerce et d'administrer ses biens durant sa minorité.

Si l'adoption a été faite par deux époux, les droits indiqués à l'alinéa précédent sont exercés conformément aux règles applicables aux père et mère légitimes.

En cas d'interdiction, d'absence ou de décès de l'adoptant, survenus pendant la minorité de l'adopté, la tutelle est organisée conformément au titre X du présent livre, s'il y a lieu.

Toutefois, si l'adoption a été faite par deux époux, et que l'un d'eux est interdit, absent ou décédé, la puissance paternelle est exercée exclusivement par l'autre conjoint.

Le lien de parenté résultant de l'adoption s'étend aux descendants légitimes de l'adopté.

Les dispositions pénales et celles de la loi du 15 mai 1912 sur la protection de l'enfance, applicables aux ascendants et descendants légitimes sont applicables à l'adoptant, à l'adopté et à ses descendants légitimes.

349. — La reconnaissance ou la légitimation d'un enfant naturel, faite par un tiers postérieurement à l'adoption, laisse subsister cette dernière avec tous ses effets. Cette reconnaissance n'entraîne en faveur des parents d'origine ni créance alimentaire ni droit de succession.

350. — Le mariage est prohibé entre l'adoptant, l'adopté et ses descendants;

entre l'adopté et le conjoint de l'adoptant, et, réciproquement, entre l'adoptant et le conjoint de l'adopté;

entre les enfants adoptifs d'un même adoptant;

entre l'adopté et les enfants de l'adoptant.

Ces deux dernières prohibitions peuvent être levées par le Roi pour des causes légitimes.

stemming, dan mag degene die voornemens is aan te nemen de rechtbank verzoeken om zonder inachtneming van die weigering de aanneming uit te spreken.

De rechtbank beslist volgens het belang van de aangenomen persoon, na te werk te zijn gegaan overeenkomstig artikel 355, derde lid.

347. — Door de aanneming verkrijgt het aangenomen kind zonder meer de naam van de annemende.

De naam van de aannemende kan, op dezes verzoek, ook bij de eigen naam van het aangenomen kind worden gevoegd.

Indien de aannemende en het aangenomen kind dezelfde familienaam hebben, wordt in de naam van het aangenomen kind geen wijziging aangebracht.

Ingeval het kind van de man door dezes echtgenote wordt aangenomen, wordt in de naam van het aangenomen kind geen wijziging aangebracht.

Wijzigingen in de naam ten gevolge van de aanneming gelden van rechtswege ook voor de minderjarige wettige afstammelingen van het aangenomen kind, die vóór de aanneming zijn geboren.

De aannemenden kunnen de rechtbank verzoeken om wijziging van de voornamen van het aangenomen kind dat jonger is dan 16 jaar.

348. — Alleen de aannemende is ten opzichte van het aangenomen kind met de rechten van de ouderlijke macht bekleed, met inbegrip, onder meer, van het recht om het aangenomen kind te ontvoogden, toe te stemmen in zijn huwelijk, het te machtigen om handel te drijven en zijn goederen té beheren tijdens zijn minderjarigheid.

Wanneer de aanneming door twee echtgenoten gedaan is, worden de in het vorige lid genoemde rechten uitgeoefend overeenkomstig de regels die op de wettige ouders van toepassing zijn.

In geval van onbekwaamverklaring, verklaring van afwezigheid, of overlijden van de aannemende, tijdens de minderjarigheid van het aangenomen kind, wordt de voogdij, zo nodig, overeenkomstig de bepalingen van titel X van dit boek geregeld.

Wanneer de aanneming echter door twee echtgenoten gedaan is, en één van hen onbekwaam verklaard, afwezig of overleden is, wordt de ouderlijke macht uitsluitend door de andere echtgenoot uitgeoefend.

De band van verwantschap die uit de aanneming ontstaat, strekt zich uit tot de wettige afstammelingen van het aangenomen kind.

De strafrechtelijke bepalingen en die van de wet van 15 mei 1912 op de kinderbescherming, toepasselijk op de wettige bloedverwanten in de opgaande lijn en in de nederdaalende lijn, zijn mede van toepassing op de aannemende, op het aangenomen kind en op zijn wettige afstammelingen.

349. — De erkenning of de wettiging van een natuurlijk kind door een derde, na de aanneming, laat deze aanneming met al haar gevolgen bestaan. Deze erkenning brengt voor de oorspronkelijke ouders noch vordering tot levensonderhoud noch recht van erfopvolging met zich.

350. — Het huwelijk is verboden tussen de aannemende, het aangenomen kind en zijn afstammelingen;

tussen het aangenomen kind en de echtgenoot van de aannemende en, omgekeerd, tussen de aannemende en de echtgenoot van het aangenomen kind,

tussen de aangenomen kinderen van een zelfde aannemende;

tussen het aangenomen kind en de kinderen die de aannemende mocht krijgen.

Ontheffing van de laatste twee verbodsbeperkingen kan door de Koning om wettige redenen verleend worden.

351. — L'adoptant doit des aliments à l'adopté et à ses descendants légitimes, s'ils sont dans le besoin.

L'adopté et ses descendants légitimes doivent des aliments à l'adoptant, s'il est dans le besoin.

Si l'adopté meurt sans laisser de descendants légitimes, sa succession est tenue envers l'adoptant qui, lors de ce décès se trouve dans le besoin, d'une obligation alimentaire dont les effets sont réglés par les trois derniers paragraphes de l'article 205.

La vocation héréditaire et l'obligation de fournir des aliments continue d'exister entre l'adopté et sa famille d'origine. Cependant, les père et mère de l'adopté ne sont tenus de lui fournir les aliments que s'il ne peut les obtenir de l'adoptant.

352. — L'adopté et ses descendants légitimes n'acquièrent aucun droit de succession sur les biens des parents de l'adoptant. Mais ils ont sur la succession de l'adoptant les mêmes droits que ceux qu'y auraient un enfant ou les descendants légitimes.

353. — Si l'adopté meurt sans descendants légitimes, les choses données par l'adoptant ou recueillies dans sa succession et qui existeront en nature lors du décès de l'adopté, retourneront à l'adoptant ou à ses descendants, à la charge de contribuer aux dettes, et sans préjudice des droits des tiers.

Le surplus des biens de l'adopté appartiendra à ses propres parents; et ceux-ci excluront toujours, pour les objets même spécifiés au présent article, tous héritiers de l'adoptant autres que ses descendants.

Si du vivant de l'adoptant, et après le décès de l'adopté, les enfants ou descendants laissés par celui-ci, meurent eux-mêmes sans postérité, l'adoptant succédera aux choses par lui données, comme il est dit en l'article précédent; mais ce droit sera inhérent à la personne de l'adoptant, et non transmissible à ses héritiers, même en ligne descendante.

SECTION 2.

Des formes de l'adoption.

354. — La personne qui se propose d'adopter et celle qui veut être adoptée si elle est majeure, ou si, même mineure, elle a atteint l'âge de 16 ans, se présenteront devant le juge de paix du domicile de l'adoptant ou devant un notaire pour y passer acte de leurs consentements respectifs. Si l'adopté a moins de seize ans, le consentement est donné en son nom par son représentant légal, conformément aux articles 346 et 346bis.

Le consentement des père et mère, celui du conjoint de l'adopté, celui de l'adoptant, celui de la personne ou de l'institution qui exerce sur l'adopté mineur la puissance paternelle peuvent être donnés par acte authentique séparé devant notaire ou devant le juge de paix de leur domicile respectif.

351. — De aannemende is levensonderhoud verschuldigd aan het aangenomen kind en aan diens wettige afstammelingen, indien zij in nood verkeren.

Het aangenomen kind en zijn wettige afstammelingen zijn levensonderhoud verschuldigd aan de aannemende, indien deze in nood verkeert.

Indien het aangenomen kind zonder wettige afstammelingen sterft, is zijn nalatenschap aan de aannemende, die ten tijde van dit overlijden in nood verkeert, levensonderhoud verschuldigd; de gevolgen van deze verplichting worden geregeld door de laatste drie paragrafen van artikel 205.

Het erfgenaamschap en de verplichting tot uitkering van onderhoud blijft bestaan tussen het aangenomen kind en zijn oorspronkelijke familie. Evenwel zijn de ouders van het aangenomen kind aan dit kind alleen dan levensonderhoud verschuldigd, indien het zulks van de aannemende niet kan bekomen.

352. — Het aangenomen kind en zijn wettige afstammelingen verkrijgen geen recht van erfopvolging op de goederen van de bloedverwanten van de aannemende. Maar zij hebben op de nalatenschap van de aannemende dezelfde rechten als een kind of de wettige afstammelingen daarop zouden hebben.

353. — Indien het aangenomen kind zonder wettige afstammelingen sterft, keren de zaken die door de aannemende geschenken of uit zijn nalatenschap verkregen zijn en die bij het overlijden van het aangenomen kind nog in natura aanwezig zijn, terug naar de aannemende of naar zijn afstammelingen, onder verplichting om in de schulden bij te dragen en onverminderd de rechten van derden.

De overige goederen van het aangenomen kind behoren toe aan zijn eigen bloedverwanten; en zelfs wat betreft de voorwerpen in dit artikel omschreven, sluiten dezen steeds alle erfgenamen van de aannemende uit, behalve zijn afstammelingen.

Indien, tijdens het leven van de aannemende en na het overlijden van het aangenomen kind, de door dit laatste achtergelaten kinderen of afstammelingen zelf zonder nakomelingschap sterven, dan erft, zoals in het vorige artikel bepaald is, de aannemende de door hem geschenken zaken; dit recht hoort evenwel de aannemende persoonlijk toe en gaat niet over op zijn erfgenamen, zelfs niet op die in de nederdalende lijn.

AFDELING 2.

Vormen van de aanneming.

354. — Hij die voornemens is iemand als kind aan te nemen, en hij die verlangt als kind te worden aangenomen, ingeval hij meerderjarig is of zelfs ingeval hij minderjarig is maar de leeftijd van zestien jaar bereikt heeft, verschijnen voor de vrederechter van de woonplaats van de aannemende of voor een notaris, ten einde akte van hun wederzijdse toestemming te doen opmaken. Is het aangenomen kind jonger dan zestien jaar, dan wordt de toestemming in zijn naam gegeven door zijn wettelijke tegenwoordiger, overeenkomstig de artikelen 346 en 346bis.

De toestemming van de vader en de moeder, die van de echtgenoot van het aangenomen kind, die van de echtgenoot van de aannemende, die van de persoon of de inrichting, die de ouderlijke macht uitoefent over het minderjarig aangenomen kind, kunnen gegeven worden bij een afzonderlijke authentieke akte, opgemaakt ten overstaan van een notaris of van de vrederechter van hun onderscheiden woonplaats.

355. — La requête aux fins d'adoption, à laquelle doit être jointe, sauf application de l'article 346ter, une expédition du ou des consentements requis est présentée par la personne qui se propose d'adopter au tribunal civil de son domicile.

Dans le cas où l'adoptant est domicilié à l'étranger, et si l'adopté est belge, le tribunal de première instance de Bruxelles est compétent.

Le tribunal, réuni en chambre du conseil, après s'être procuré tous renseignements utiles, avoir entendu ou à tout le moins convoqué, s'il l'estime nécessaire, l'époux divorcé ou séparé de corps non chargé de l'exercice du droit de garde, ainsi que les parents de l'adopté, lorsque celui-ci est un enfant légitime ou naturel reconnu, vérifie, en tenant compte de tous les intérêts légitimes, si le projet d'adoption est fondé sur de justes motifs et si les autres conditions requises par la loi sont remplies.

Après avoir entendu le Procureur du Roi, l'adoptant et l'adopté ou son représentant légal, ou ces derniers dûment appelés, le tribunal prononce en ces termes : « Il y lieu à adoption » ou « Il n'y a pas lieu à adoption ».

Le jugement est prononcé en audience publique. S'il prononce l'adoption, son dispositif mentionne l'identité complète de l'adoptant et de l'adopté, la date de la requête, ainsi que le nom patronymique, et éventuellement les prénoms que portera l'adopté, conformément à l'article 347.

356. — Si le jugement prononce l'adoption, le Procureur du Roi, ou toute personne dont le défaut de consentement a été déclaré abusif peut, dans les trente jours du prononcé, interjeter appel de ce jugement.

Dans le même délai, l'adoptant et l'adopté peuvent conjointement interjeter appel du jugement disant qu'il n'y a pas lieu à l'adoption.

L'appel est interjeté par requête conformément à l'article 858 du Code de procédure civile.

La Cour d'Appel instruit dans les mêmes formes que le tribunal de première instance et prononce : « Le jugement est confirmé » ou « Le jugement est réformé » et en conséquence « Il y a lieu à adoption » ou « Il n'y a pas lieu à adoption ». L'arrêt est prononcé à l'audience publique. S'il prononce l'adoption, son dispositif mentionne l'identité complète de l'adoptant et de l'adopté, la date de la première requête, ainsi que le nom patronymique et éventuellement les prénoms que portera l'adopté, conformément à l'article 347.

Le jugement devenu définitif ou, en cas d'appel, l'arrêt prononçant l'adoption ont à l'égard de tous l'autorité de la chose jugée.

357. — Dans les quatre mois qui suivent le prononcé du jugement ou de l'arrêt, le dispositif du jugement, ou éventuellement de l'arrêt, sera remis par l'une des parties contre accusé de réception, à l'officier de l'état-civil du lieu du domicile de l'adoptant ou, au cas où l'adoptant est domicilié à l'étranger, à l'officier de l'état-civil du premier district de Bruxelles.

355. — Het verzoekschrift tot aanneming, waaraan, behoudens toepassing van artikel 346ter, een uitgifte van de vereiste toestemming of toestemmingen moet worden gehecht, wordt door de persoon die voornemens is iemand als kind aan te nemen, aan de burgerlijke rechtbank van zijn woonplaats overgemaakt.

Wanneer de aannemende zijn woonplaats in het buitenland heeft, en het aangenomen kind de Belgische nationaliteit bezit, is de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bevoegd.

De rechtbank, in raadkamer vergaderd, nadat zij alle nuttige inlichtingen heeft ingewonnen, nadat zij, zo zij het nodig acht, de uit de echt of van tafel en bed gescheiden echtgenoot die niet is belast met de uitoefening van het recht van bewaring, alsmede de ouders van het aangenomen kind, indien dit een wettig of erkend natuurlijk kind is, heeft gehoord of althans opgeroepen, gaat na of de ontworpen aanneming op wettige redenen steunt en of aan de overige door de wet gestelde vereisten is voldaan, rekening gehouden met elke wettige belangen.

De rechtbank, na de procureur des Konings, de aannemende en het aangenomen kind of zijn wettelijke vertegenwoordiger te hebben gehoord, of deze laatsten beoorlijk opgeroepen zijnde, doet uitspraak in de volgende bewoordingen : « Er bestaat aanleiding tot aanneming » of « Er bestaat geen aanleiding tot aanneming ».

Het vonnis wordt in openbare terechting uitgesproken. Indien de aanneming wordt uitgesproken, vermeldt het beschikkende gedeelte van het vonnis de volledige identiteit van de aannemende en van het aangenomen kind, de datum van het verzoekschrift, alsmede de geslachtsnaam, en eventueel de voornamen die het aangenomen kind overeenkomstig artikel 347 zal dragen.

356. — Indien het vonnis de aanneming uitspreekt, kan de procureur des Konings, of iedere persoon wiens gebrek aan toestemming wederrechtelijk werd verklaard, binnen dertig dagen na de uitspraak tegen dit vonnis hoger beroep instellen.

Binnen dezelfde termijn kunnen de aannemende en het aangenomen kind gezamenlijk hoger beroep instellen tegen het vonnis waarbij beslist wordt dat er geen aanleiding tot aanneming bestaat.

Het beroep wordt ingesteld door middel van een verzoekschrift, overeenkomstig artikel 858 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Het Hof van beroep behandelt de zaak in dezelfde vorm als de rechtbank van eerste aanleg en beslist : « Het vonnis wordt bevestigd » of « Het vonnis wordt teniet gedaan » en bijgevolg « Er bestaat aanleiding tot aanneming » of « Er bestaat geen aanleiding tot aanneming ». Het arrest wordt in openbare terechting uitgesproken. Indien de aanneming wordt uitgesproken, vermeldt het beschikkende gedeelte van het arrest de volledige identiteit van de aannemende en van het aangenomen kind, de datum van het eerste verzoekschrift, alsmede de geslachtsnaam, en eventueel de voornamen die het aangenomen kind overeenkomstig artikel 347 zal dragen.

Het definitief geworden vonnis of, ingeval van hoger beroep, het arrest waarbij de aanneming wordt uitgesproken, heeft tegenover allen gezag van gewijsde.

357. — Binnen vier maanden na de dag der uitspraak van het vonnis of van het arrest, wordt het beschikkende gedeelte van het vonnis, of eventueel van het arrest, door een der partijen, tegen ontvangstbewijs, ter hand gesteld aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats waar de aannemende zijn woonplaats heeft, of, ingeval de aannemende zijn woonplaats in het buitenland heeft, aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van het eerste district van Brussel.

A défaut de l'accomplissement de cette formalité dans le délai prescrit, l'adoption est sans effet.

Dans le mois de la remise, l'officier de l'état-civil transcrira sur ses registres le dispositif du jugement ou de l'arrêt. Les extraits délivrés par les services de l'état-civil ne mentionneront pas la filiation originale de l'adopté, sauf à la requête du Procureur du Roi, de l'adoptant ou de l'adopté.

Mention de la transcription est faite en marge des actes intéressant l'état-civil de l'adopté et de ses descendants légitimes mineurs, nés avant l'adoption. Il ne sera plus délivré d'extrait de l'acte de naissance mentionnant la filiation originale de l'adopté sauf à la requête des personnes désignées à l'alinéa qui précède.

Lorsque l'adopté est une personne majeure, le dispositif du jugement ou de l'arrêt qui a prononcé l'adoption sera, après transcription, inséré au « Moniteur Belge » à la diligence de l'une des parties.

358. — Si l'adoptant meurt, après le dépôt de la requête au tribunal civil, mais avant le prononcé du jugement ou de l'arrêt, l'instruction est continuée à la diligence de l'adopté ou, le cas échéant, du survivant des époux adoptants et l'adoption est prononcée, s'il y a lieu.

Les ayants-droits à la succession de l'adoptant peuvent remettre au Ministère public tous mémoires et observations.

359. — L'adoption prononcée par une décision transcrise conformément à l'article 357 produit ses effets à partir du dépôt de la requête prévue par l'article 355.

360. — La tierce-opposition et la requête civile sont recevables dans le délai d'un an à compter de la transcription du jugement ou de l'arrêt.

360bis. — La révocation de l'adoption peut, pour des motifs très graves, être prononcée sur la demande de l'adoptant ou sur celle de l'adopté, ainsi qu'à l'initiative du Ministère public.

L'action en révocation est, sous les réserves ci-après, introduite, instruite et jugée conformément aux règles de procédure et de compétence.

Si le défendeur est domicilié à l'étranger, le tribunal de première instance de Bruxelles est compétent.

Le Ministère public est toujours entendu. Le jugement est, dans tous les cas, susceptible d'appel tant par le Ministère public que par les parties.

Le dispositif de la décision coulée en force de chose jugée qui révoque une adoption est remis, dans les quatre mois et contre accusé de réception, à l'officier de l'état-civil visé à l'article 357. A défaut de l'accomplissement de cette formalité dans le délai prescrit, la révocation est sans effet.

Dans le mois de la remise, l'officier de l'état-civil transcrit le dispositif sur ses registres. Mention de la décision transcrise est faite en marge de l'acte de transcription de la décision prononçant l'adoption et des actes énumérés à l'alinéa 4 de l'article 357.

Indien deze formaliteit niet binnen de voorgeschreven termijn vervuld is, blijft de aanneming zonder gevolg.

Binnen een maand na de terhandstelling schrijft de ambtenaar van de burgerlijke stand het beschikkende gedeelte van het vonnis of van het arrest over in zijn registers. De door de diensten van de burgerlijke stand afgeleverde uitreksels vermelden de oorspronkelijke afstamming van het aangenomen kind niet, tenzij op verzoek van de procureur des Konings, van de aannemende of van het aangenomen kind.

Van de overschrijving wordt melding gemaakt op de kant van de akten die betrekking hebben op de burgerlijke stand van het aangenomen kind en van zijn minderjarige wettige afstammelingen die vóór de aanneming geboren zijn. Er worden geen uitreksels uit de geboorteakte meer afgeleverd, die de oorspronkelijke afstamming van het aangenomen kind vermelden, tenzij op verzoek van de in het vorig lid aangeduide personen.

Indien het aangenomen kind meerderjarig is, wordt het beschikkende gedeelte van het vonnis of van het arrest waarbij de aanneming is uitgesproken, na de overschrijving, op verzoek van een der partijen in het *Belgisch Staatsblad* opgenomen.

358. — Indien de aannemende sterft, na de neerlegging van het verzoekschrift bij de burgerlijke rechtkant, maar vóór de uitspraak van het vonnis of van het arrest, wordt de behandeling op verzoek van het aangenomen kind of, eventueel, van de overlevende aannemende echtgenoot voortgezet en de aanneming wordt uitgesproken, indien daartoe aanleiding bestaat.

De rechthebbenden op de nalatenschap van de aannemende kunnen aan het openbaar ministerie alle memorles en opmerkingen ter hand stellen.

359. — De aanneming, uitgesproken bij een beslissing die overeenkomstig artikel 357 is overgeschreven, heeft haar gevolgen vanaf de dag dat het bij artikel 355 bepaalde verzoekschrift is neergelegd.

360. — Derden-verzet en request-civiel zijn ontvankelijk gedurende een termijn van één jaar te rekenen van de overschrijving van het vonnis of van het arrest.

360bis. — De herroeping van de aanneming kan om zeer gewichtige redenen worden uitgesproken, op de vordering van de aannemende of van het aangenomen kind, alsmede op initiatief van het openbaar ministerie.

De vordering tot herroeping wordt, onder het hiernavolgend voorbehoud, ingesteld, behandeld en uitgewezen overeenkomstig de gewone regels van rechtspleging en bevoegdheid.

Indien de verweerde zijn woonplaats heeft in het buitenland, is de rechtkant van eerste aanleg te Brussel bevoegd.

Het openbaar ministerie wordt altijd gehoord. Tegen het vonnis kan, in alle gevallen, zowel door het openbaar ministerie als door de partijen hoger beroep worden ingesteld. Het beschikkende gedeelte van de in kracht van gewijsde gegane beslissing waarbij een aanneming wordt herroepen, wordt binnen vier maanden en tegen ontvangstbewijs, aan de bij artikel 357 bedoelde ambtenaar van de burgerlijke stand ter hand gesteld. Indien deze formaliteit niet binnen de voorgeschreven termijn vervuld is, blijft de herroeping zonder gevolg.

Binnen een maand na de terhandstelling schrijft de ambtenaar van de burgerlijke stand het beschikkende gedeelte over in zijn registers. Van de overgeschreven beslissing wordt melding gemaakt op de kant van de akte van overschrijving van de beslissing waarbij de aanneming werd uitgesproken en van de akten bepaald in het vierde lid van artikel 357.

Après transcription, lorsque l'adoption avait été insérée par extrait au « Moniteur belge », le dispositif de la décision de révocation est également inséré par extrait au « Moniteur belge », à la diligence de l'une des parties ou du Ministère public.

La révocation prononcée par une décision transcrise conformément à l'article précédent fait, à partir de l'acte introductif d'instance, cesser tous les effets de l'adoption.

Toutefois, les articles 350 et 353 restent applicables nonobstant la révocation de l'adoption.

360ter. — § 1er. — L'adoption est ouverte aux Belges et aux étrangers. Les conditions de fond et les effets de l'adoption sont régis par la loi nationale de l'adopté. Si l'adopté n'a pas de nationalité, la loi de son domicile est appliquée.

§ 2. — Une adoption acquise à l'étranger par un ressortissant belge, en qualité d'adoptant ou en qualité d'adopté, peut être soumise à l'exequatur du tribunal belge désigné par l'article 355.

L'adoption est reconnue si les conditions voulues par le paragraphe 1 étaient remplies au moment où l'adoption a été acquise ou à un moment postérieur.

La procédure prévue par les articles 355 à 359 est applicable, sauf que la juridiction se prononcera en ces termes : « L'adoption est reconnue » ou « L'adoption n'est pas reconnue ».

A la demande de l'une des parties, la reconnaissance de l'adoption prononcée à l'étranger est certifiée, par le greffier, sur l'acte qui établit la preuve de l'adoption originale.

§ 3. — Disposition transitoire.

Les dispositions du paragraphe 1 du présent article ne portent pas atteinte à la validité des adoptions acquises antérieurement par application de règles de conflit divergentes.

CHAPITRE II.

De la légitimation adoptive.

360quater. — § 1. — La légitimation adoptive ne peut être demandée que conjointement par des époux non séparés de corps remplissant les conditions exigées par l'article 344.

Elle n'est permise qu'en faveur des enfants âgés de moins de 15 ans.

L'enfant qui a été adopté avant l'âge prévu à l'alinéa précédent peut faire l'objet, tant qu'il est mineur, d'une légitimation adoptive, lorsque les autres conditions de la légitimation adoptive sont remplies tant dans la personne des époux qui demandent la légitimation adoptive que dans celle de l'enfant qui doit en faire l'objet.

La survenance d'enfants aux adoptants ne fait pas obstacle à la conversion de l'adoption en légitimation adoptive.

§ 2. — La requête déposée, conformément à l'article 355, doit mentionner que les parties désirent bénéficier de la légitimation adoptive. Le tribunal procède comme en matière d'adoption et prononce en ces termes : « Il y a lieu à légitimation adoptive » ou « Il n'y a pas lieu à légitimation adoptive ».

Na de overschrijving wordt, indien de aanneming bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* werd opgenomen, het beschikkende gedeelte van de beslissing waarbij de aanneming wordt herroepen, op verzoek van een der partijen of van het openbaar ministerie eveneens bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* opgenomen.

De herroeping, uitgesproken bij een beslissing die overeenkomstig het vorige artikel is overgeschreven, doet alle gevolgen van de aanneming ophouden vanaf de dag van de akte van rechtsingang.

De artikelen 350 en 353 blijven evenwel van toepassing, niettegenstaande de herroeping van de aanneming.

360ter. — § 1. — Aanneming staat zowel voor Belgen als vreemdelingen open. De essentiële voorwaarden en de gevolgen van de aanneming worden door de nationale wet van het aangenomen kind beheerst. Zo het aangenomen kind vaderlandloos is, wordt de wet van zijn woonplaats toegepast.

§ 2. — Een in het buitenland door een Belgisch onderdaan, als aannemende of als aangenomen kind, verworven aanneming kan aan het exequatur van de bij artikel 355 bepaalde Belgische rechtbank worden onderworpen.

De aanneming wordt erkend zo de bij paragraaf 1 gestelde voorwaarden op het ogenblik dat de aanneming is tot stand gekomen of daarna vervuld zijn.

De bij de artikelen 355 tot 359 bepaalde procedure is van toepassing, behalve dat de rechtbank uitspraak doet in de volgende bewoordingen : « De aanneming wordt erkend » of « De aanneming wordt niet erkend ».

Op verzoek van een der partijen, bevestigt de griffier op de akte, die het bewijs vormt van de oorspronkelijke aanneming, de erkenning van de in het buitenland uitgesproken aanneming.

§ 3. — Overgangsbepaling.

De bepalingen van § 1 van dit artikel tasten de geldigheid van de vroeger tot stand gekomen aannemingen door toepassing van afwijkende conflictenregels niet aan.

HOOFDSTUK II.

Wettiging door aanneming.

360quater. — § 1. — De wettiging door aanneming kan slechts aangevraagd worden door niet van tafel en bed gescheiden echtgenoten gezamenlijk, die de bij artikel 344 vereiste voorwaarden vervullen.

Zij kan slechts worden toegestaan ten gunste van kinderen die jonger zijn dan 15 jaar.

Het kind, dat aangenomen werd voor de bij het vorige lid bepaalde leeftijd kan, zolang het minderjarig is, gewettigd worden door aanneming, wanneer de andere voorwaarden van de wettiging door aanneming vervuld zijn, zowel in hoofde van de echtgenoten die om de wettiging door aanneming verzoek als in hoofde van het kind dat er het voorwerp van moet zijn.

De geboorte van kinderen van de aannemenden is geen beletsel voor de omzetting van de aanneming in wettiging door aanneming.

§ 2. — Het overeenkomstig artikel 355 ingediend verzoekschrift dient te vermelden dat de partijen het voordeel wensen te bekomen van de wettiging door aanneming. De rechtbank gaat te werk zoals inzake aanneming en beslist als volgt : « Er bestaat aanleiding tot wettiging door aanneming » of « Er bestaat geen aanleiding tot wettiging door aanneming ».

§ 3. — La légitimation adoptive donne à l'enfant les mêmes droits et les mêmes obligations que s'il était né du mariage des adoptants. Toutefois, si un ou plusieurs des descendants des auteurs de la légitimation adoptive n'ont pas donné leur adhésion à celle-ci dans un acte authentique, l'enfant et ses descendants ne se devront pas d'aliments et n'auront pas qualité d'héritiers réservataires dans leurs successions réciproques.

Les enfants bénéficiant de la légitimation adoptive cessent d'appartenir à leur famille d'origine, sous réserve des prohibitions au mariage visées aux articles 162 et 163 du Code civil. La reconnaissance ou la légitimation d'un enfant naturel, faite par un tiers postérieurement à la légitimation, adoptive est exclue.

§ 4. — La légitimation adoptive est irrévocable.

§ 5. — Sous réserve des dispositions particulières résultant des paragraphes qui précèdent, les dispositions des articles 343, 344, 345 al. 1er, 346 al. 4, 346bis, 346ter, 347, 350, 351 al. 1 et 2, 354 à 360 et 360ter, relatives à l'adoption sont applicables à la légitimation adoptive.

§ 6. — Disposition transitoire.

Les parents adoptifs non séparés de corps pourront solliciter, par simple requête adressée au tribunal civil, le bénéfice de la légitimation adoptive en faveur de leurs enfants adoptés mineurs, y compris la modification des prénoms, lorsque l'adoption a été acquise antérieurement à l'entrée en vigueur de la présente loi. La légitimation adoptive, prononcée par jugement et transcrise conformément à l'article 357, produit tous les effets prévus par le présent article et les dispositions auxquelles il est renvoyé par celui-ci.

Cette disposition est également applicable lorsque l'adoption originale émanait d'un seul des deux époux, lorsque l'un des époux adoptants est décédé ou lorsque des enfants sont survenus aux adoptants.

Art. 2.

§ 1. — L'intitulé du chapitre II du Titre VIII du Livre premier du Code civil est modifié comme suit : « Chapitre III. — De la tutelle officieuse ».

§ 2. — L'article 361 du Code civil est modifié comme suit :

361. — Tout individu âgé de plus de 28 ans, et sans enfant ni descendant légitime, qui voudra, durant la minorité d'un individu, se l'attacher par un titre légal, autre que l'adoption ou la légitimation adoptive, pourra devenir son tuteur officieux, en obtenant le consentement des père et mère de l'enfant, ou du survivant d'entre eux, ou, à défaut, d'un conseil de famille, ou enfin, si l'enfant n'a point de parents connus, en obtenant le consentement des administrateurs de l'hospice où il aura été recueilli, ou de la municipalité du lieu de sa résidence.

§ 3. L'article 368 du Code civil est modifié comme suit :

368. — Si à un moment quelconque, le tuteur officieux veut adopter son pupille ou, étant marié, et non séparé de corps, lui conférer ensemble avec son conjoint la légi-

§ 3. — De wettiging door aanneming verleent aan het kind dezelfde rechten en legt het dezelfde plichten op als indien het gesproken was uit het huwelijk van de aannemende personen. Indien nochtans een of meerdere ascendenanten van de bewerkers van de wettiging door aanneming er hun instemming niet mee betuigt hebben bij authentieke akte, zullen het kind en deze ascendenanten niet tot wederkerige onderhoudsplicht gehouden zijn en zij zullen niet de hoedanigheid van reservataire erfgenamen hebben in hun wederzijdse nalatenschappen.

De kinderen die de wettiging door aanneming genieten houden op deel uit te maken van hun oorspronkelijke familie, onder voorbehoud van de bij artikelen 162 en 163 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde verbodsbeperkingen inzake huwelijk. De erkenning of de wettiging van een natuurlijk kind door een derde, na de wettiging door aanneming, is uitgesloten.

§ 4. — De wettiging door aanneming is onherroepelijk.

§ 5. — Onder voorbehoud van de bijzondere beperkingen die uit voorgaande paragrafen voortvloeien, zijn de beperkingen van de artikelen 343, 344, 345, lid 1, 346, lid 4, 346bis, 346ter, 347, 350, 351, lid 1 en lid 2, 354 tot 360 en 360ter, betreffende de aanneming, toepasselijk op de wettiging door aanneming.

§ 6. — Overgangsbeperking.

De pleegouders, die niet van tafel en bed gescheiden zijn, mogen, bij gewoon verzoekschrift, aan de burgerlijke rechtbank gericht, het voordeel van de wettiging door aanneming vragen ten voordele van hun minderjarige aangenomen kinderen, de wijziging van de voornamen inbegrepen, wanneer de aanneming tot stand is gekomen voor de inwerkingtreding van deze wet. De wettiging door aanneming, bij vonnis uitgesproken en overgeschreven overeenkomstig artikel 357, heeft alle bij dit artikel bepaalde gevolgen evenals die welke voortspruiten uit de beperkingen waarnaar er door dit artikel verwezen wordt.

Deze beperking is eveneens toepasselijk wanneer de oorspronkelijke aanneming uitging van slechts één van beide echtgenoten, wanneer één van de aannemende echtgenoten overleden is of wanneer de aannemende personen kinderen hebben gekregen.

Art. 2.

§ 1. — De titel van hoofdstuk II van Titel VIII van het Eerste Boek van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt : « Hoofdstuk III. — Pleegvoogdij. »

§ 2. — Artikel 361 van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt :

361. — Ieder die meer dan achttentwintig jaar oud is, geen kind noch wettige afstammeling heeft en een minderjarige aan zich wil verbinden door een andere wettelijke titel dan door aanneming of wettiging door aanneming, kan over hem pleegvoogd worden, met toestemming van de vader en de moeder van het kind of van de overlevende ouder, of, bij ontstentenis van dezen, met toestemming van een familieraad, of eindelijk, indien het kind geen bekende bloedverwanten heeft, met toestemming van de beheerders van het gesticht waarin het opgenomen werd of van het gemeentebestuur van zijn verblijfplaats.

§ 3. — Artikel 368 van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt :

368. — Indien de pleegvoogd op enig ogenblik zijn pleegkind wil aannemen of, gehuwd en niet van tafel en bed gescheiden zijnde, het, samen met zijn echtgenoot,

timation adoptive, il pourra être procédé dans les conditions et selon les formes prescrites aux chapitres I et II du présent titre, selon le cas, et les effets en seront en tous points les mêmes.

12 juillet 1962.

de wettiging door aanname wil verlenen, kan dit geschieden onder de voorwaarden en in de vorm voorgeschreven bij hoofdstukken I en II van deze titel, naar gelang van het geval, en de gevolgen ervan zijn in alle opzichten dezelfde.

12 juli 1962.

P. HARMEL,
Marguerite DE RIEMAECKER-LEGOT,
E.-E. JEUNEHOMME,
A. NAZE,
H. VANDERPOORTEN,
J. VANDERVEKEN-VAN DE PLAS.
